

ה"ת 16159/10/22 - נאסיף חלואני נגד מדינת ישראל

בית-משפט השלום בבאר-שבע

ה"ת 16159-10-22 חלואני נ' מדינת ישראל

לפני כבוד השופט אריה דורני-דורון

המבקש נאסיף חלואני

המשיב בבקשת ההארכה על-ידי עו"ד רפאל עמוס

נגד

המשיבה/המדינה מדינת ישראל

המבקשת בבקשת ההארכה על-ידי עו"ד דניאל גלעד (פמ"ד)

החלטה

1. לפניי בקשות להשבה או להמשך ההחזקה בהתאמה של התפוסים הבאים:

i. סכום של ₪1,584,340 על פירותיו

ii. סכום של ₪10,000 על פירותיו

iii. טלפון נייד

iv. תעודת זהות

2. תאריך התפיסה היה 6.2.22. הבקשה להשבת התפוסים הייתה בחלוף שבעה חודשים, שבהם טרם הוגש כתב הגנה. ב-13.10.22 הורה בית-המשפט למשיבה להגיב עד ל-13.10.22, והתגובה הוגשה ב-23.10.22. אין מחלוקת כי למשיבה הייתה סמכות חוקית להחזיק בתפוסים עד 6.8.22. ב-23.10.22 ביקשה הרשות החוקרת להמשיך להחזיק בתפוסים לצורך המשך חקירתה, תוך שהיא מציינת בתגובה כי מדובר בחקירה לפיה המבקש לא טען לבעלות על הכסף אלא בהיותו בלדר בלבד.

עיקר טענות המבקש

3. לטענת המבקש אין למשיבה סמכות להחזיק בתפוסים משום שבקשתה לא הוגשה בתוך מאה ושמונים הימים, ועליה להשיב את התפוסים לבעליהם בהעדר כתב אישום, הזכות לקבלת התפוסים אינה תלויה בשאלת הבעלות, זכות הקניין גוברת בחלוף החודשים של החקירה. כן צוין שבכל הנוגע למעורב נוסף בפרשה הגיעו הצדדים להסכמה של השבת כספים תפוסים. עוד צוין בא-כוח המבקש כי הייתה נכונות להשיב את הטלפון ואת תעודת הזהות, והוא אף מסכים שהכספים יהיו בנאמנות. בא-כוח המבקש ציין פסיקה ופקודת המטה הארצי.

עיקר טענות המשיבה

4. מנגד הפרקליטות מציינת כי מדובר בתיק חמור שבו מתקיימים חשדות לעבירות טרור, הלבנת הון בסכומים משמעותיים שנתפסו במזומן בסך של ₪1,584,340, התפיסה היא כדון, קיימת עילת תפיסה של מניעתיות מהשבת הכספים שהם התולדה של החשדות החמורים, הכסף אמור לשמש ראיה, הוא שימש לעבור עבירת הלבנת הון, יש חשש שמדובר בכספים המעורבים בטרור, כך שההיבט המניעתי אף הוא בכלל העילות, לאחרונה קיימת התפתחות בחקירה, כשאחד החשודים אותר ונעצר.

5. כתב אישום הוגש כנגד אחד החשודים, יש הודאה בנוגע לחלק מהטענות, נעצר האיש שהמבקש טען שהעביר לו כספים כבלדר, נוספו חומרים ראיתיים שמתווספים ואינם בתיק, יש כוונה לחלט את הכספים המבוקשים בהשבה, האיחור בהגשת הבקשה להארכת המועד להחזקת התפוסים הוא טעות, אך במכלול השיקולים אין לתקן טעות זו בטעות אחרת לנוכח חומרת החשדות והתקדמות החקירה.

הדין :

6. פסקי הדין הנוגעים להתנהלותה של הרשות החוקרת מדגישים את שני העקרונות המרכזיים הראשון הוא הקפדה על הוראות הדין כדי שמירה על ערך הקניין והוראות הדין הפלילי, ומנגד שמירת האינטרס הציבורי תוך מתן אפשרות להגיש בקשות להארכה או להוראות לפי סעיף 34 או בקשת הארכה לפי סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש) תשכ"ט -1969, ומתן שיקול דעת לבית המשפט בכל מקרה ומקרה לגופו לבחון את מהות העבירה הנחשדת, טיב התפוסים, תכליות התפיסה, מצב התיק הנחקר והתקדמותה של החקירה. ההקפדה נקבעה כערך מהותי.

7. בבש"פ 6686/99 עובדיה נגד מדינת ישראל, (להלן :בש"פ/ פסק דין עובדיה) שעסק בתפיסת שני שולחנות קזינו שתי רולטות, כיסויים לשולחן הימורים, כאשר מנגד טען המחזיק הבעלים כי התפוסים נועדו לייצוא, הורה בית המשפט כי התפוסים יאוחסנו לאחד מנמלי התעופה ואם לא יבוצע הייצוא כנטען על ישי המבקש שם יושמדו. המשטרה חשדה כי החפצים ישמשו למשחקים אסורים המהווים עבירה ולכן התפיסה כדון, השאלה שעמדה על הפרק היא המשך החזקתם. לא הרי התפיסה כהמשך החזקה.

8. בהקשר זה נקבע כי : ניתן לתפוס חפצים שיש בהם חשד לביצוע עבירה, למניעתיות עבירה לעתיד, ולצורכי ראיה, שלוש התכליות מושא סעיף 32 לפקודה, ניתן לפנות לבית המשפט כדי לקבוע מה ייעשה בהם בהתאם לטיבם ובמכלול שיקולים בהתאם לסעיף 34 לפקודה, במסגרתו ניתן להורות על החזרתם, עם או בלי תנאים, ואף במסגרת שיקול דעת זה חילוטם או השמדתם במקרים של שיש בתפוסים כדי לסכן את הציבור כגון סמים או נשק או האסור על פי דין או שיש בו לסכן את שלום הציבור או בטחונו.

9. במסגרת סעיף 34 לא נקבעה מגבלת זמן. שיקול הדעת של בית המשפט הוא רחב. גם התחליף לתפיסה אמור לשמש תחליף לתכליתה, דהיינו אם החלופה מסכנת את תחליף התפיסה אין להתירה.

10. עוד נקבע כי סעיף 35 קצב זמן של 6 חודשים אך על המשטרה הסבורה כי נדרשת לה הארכת זמן עליה לבקש בקשה לארכה. גם סעיף זה אינו מגביל את מועד הבקשה במסגרתו. הבקשה יכולה להיות מוגשת בהתאם לסעיף 34.

11. הארכת תקופת התפיסה יכולה להיעשות גם על ידי שימוש בסעיף 35 לפקודה כאמור בסעיף זה במפורש. עצם האפשרות להאריך תקופת התפיסה מדבר בעד עצמו.

בג"ץ פרידנברג ובש"פ עובדיה :

12. במסגרת החלטת השוני בין פסקי הדין המחייבים קובע בית המשפט כי פסק דין "עובדיה" בו נתפסו חפצי הימורים שבו למרות שנסגר התיק מחוסר ראיות כאשר בחלוף 6 חודשים התבקשה השמדתם, משום שהתיק נסגר, שונה מבג"ץ פרידנברג 2393/91 פ"ד מה (4) 490 , שם נתפס על יד המשטרה מטבע חוץ מזויף, שהחזקתו אסורה על פי דין, כאשר לאחר 6 חודשי החקירה התבקשה בקשה להאריך התקופה להחזקתו, ומקץ 30 יום הוגש כתב אישום . בבגץ פרידנברג ג דחתה הבקשה להשבה למרות הפגם של בקשת הארכה באיחור בחלוף 6 חודשים , **כן נקבע כי השבת הכספים אינה אוטומטית בתום 6 חודשים.**

13. בפסק הדין (עובדיה) נקבע כי לא נעברה בחפצי שולחנות ההימורים, לא הוגש כתב אישום, **תיק החקירה נסגר**, החזקת התפוסים אינה עבירה , משטרת ישראל לא הגישה בקשה להורות מה ייעשה בהם, גם לא בקשה להארכת מועד, אין מקום לצו ההשמדה ויש להשיב את התפוסים. יחד עם זאת מציין פסק הדין כי גם לאחר ההשבה :

" אין בדברים האמורים כדי לפגוע באפשרות לחזור ולתפוס את החפצים אם יהיה יסוד להניח כי נעברה עבירה או שעומדים לבצע בהם עבירה" ..(פסק דין "עובדיה " עמ' 479 .)

דין והכרעה

14. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובחנתי את תיק החקירה שלפניי הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להשבה להתקבל בחלקה המינורי יותר ובתנאים כפי שאורה להלן, וזאת מן הנימוקים הבאים:

15. אכן חלפו 6 החודשים ללא שהתבקשה כל בקשה להמשך החזקת התפוס .

16. עם הגשת הבקשה להשבת התפוסים מקץ 6 החודשים כאמור בסעיף 35 לפקודה, הודתה משטרת ישראל בטעותה וביקשה הארכה להשבתם של התפוסים. במקרה דנן, לא הוגש כתב אישום כלפי המבקש אך הוגש כתב אישום כלפי אחר שנעצר וכל אותה עת טען המבקש כי הכספים שנתפסו אינם שלו וכמיליון וחצי ₪ אינם אלא כספי בלדרות ללא ידיעתו תכליתם כאשר כל שכרו מאות שקלים ספורים בלבד, עבור הבלדרות.

17. המדובר בסכום כספי משמעותי גדול שרק בדיון בפניי בבקשה, מקץ חודשים בהם עמד המבקש על גרסתו בתיק החקירה, כי מדובר בכספים שאינם שלו ואינו אלא בלדר, הודה בפניי ובפני באי כוח הצדדים, כי מדובר בכספים שלו. עת הודה היום כי מדובר בכספים שלו - החשדות כלפיו התחזקו. תכליות התפיסה מקבלות תוקף והחובה בזהירות גדלה.

18. המשטרה סבורה כי קיים חשד שמדובר בכספי טרור או עבירות חמורות אחרות של הלבנת הון או עסקאות אסורות. הכספים עצמם חשודים כאסורים בהחזקה, או בשימוש ויש סכנה לציבור ככל שתכליתם או מקורם בפעילות טרור לסוגיה וגוניה. הארכה התבקשה ובין אם היא לפי סעיף 34 ובין אם היא בהתאם לסעיף 35 עצם חלוף הזמן אינו פוגע אוטומטית בשיקול דעת בית המשפט בכל הנוגע להמשך התפיסה או מתן התנאים במכלול השיקולים הרחבים של האינטרס הציבורי - שלומו וביטחונו של הציבור .

19. אם כמיליון וחצי ₪ הינם של המבקש ולא הובהר דבר בהקשרם, תכלית התפיסה לפי סעיף 32 מתקיימת גם היום, ומתעצמת יותר ויותר עם הודאתו של המבקש כי מדובר בכספיו שלו. לא הוגשה כל בקשה על ידי אדם אחר לכספים אלו. הסתרת מקורם בגירסתו כי אינם שלו לאורך זמן מחזקת החשד ומצדיקה שלוש תכליות התפיסה : צורך ראייתי , מניעת המשך עבירות או סיכון שלום הציבור- מסוכנות ומניעה, וחילוט, לכשיוגש כתב האישום.

20. התיק לא נסגר. החקירה בעיצומה. התנהלותה שלא בקצב הרצוי ראוי להיגד , אך מכאן ועד לסיכון שלום הציבור או סיכול האפשרות לחילוטם, או למנוע הפצתם ללא מקורם הכשר ללא שהם מוסברים בפעילות פיננסית כשרה וחוקית , וכבר עתה ללא כל עמידה בהוראות הדין כלפי פעילות פיננסית בהיקף כזה- אין להעניש הציבור לסכנו ולאפשר השבתם של הכספים לידי המבקש או להכביד על חילוטם .

21. גם השבתם לחשבון "נאמנות " מחייב אמון במשיב אלא שאמון זה נפגם עקב טענתו היום בשונה מגרסתו שלפיה הכספים שנתפסו שלו הם.

22. על בית המשפט לשקול האם יש בהפקדה ל" נאמנות " שהוצעה על ידי בא כוח המבקש כדי להוות חלופה המעניקה פתרון ממשי ללא סיכון . כספי נאמנות אף אם יושת עליהם עיקול לטובת המדינה , אינם פתרון למסוכנות. דרכי השימוש רבות לרבות משכון הסתמכות הבנק כנושה, עיקולים מקבילים הצגת הסכום בחשבון

לצורך הבטחת ביצוע עבירות טרור או פגיעה בציבור ועוד, וגם אם יוצא צו איסור דיספוזיציה עדיין אין בו כדי למנוע שותפים נושים פיקטיביים אחרים.

23. זאת ועוד, גם תכלית התפיסה למנוע עבירות כשניתן להראות קיומם בחשבון כלפי צדדים שלישיים או להכביד על החילוט כל אלו מביאים למסקנה כי החלופה בסכום גבוה של כספים חשודים והסיכון הפוטנציאלי מחייבים מתן המשך החקירה כשאלו מצויים ביד הרשות וככל שיוגש כתב אישום ותוגש בקשת חילוט ייעשה זה ללא הכבדה על המדינה ועל בתי המשפט שלכך נועדה תפיסה לשם חילוט.

24. אין חשש כי המדינה לא תשיב למבקש עת יהא זכאי לכך כספים המצויים בידה, מקופת המדינה אין לחשוש, מה שאינו כן, בכל קופה אחרת שאינה בוודאות פיננסית מוחלטת או כאשר יש בעצם האפשרות להציגם בחשבון אחר כלי בידי פעילות עבריינית או פעילות טרור.

25. כשם שחלופת מעצר אינה אפשרית אם יש בשחרור כדי שיבושה או פגיעה בה או קיומה של עילת מסוכנות, כך חלופת תפיסה חייבת לשקול בין יתר השיקולים תכליות תפיסה של מסוכנות תכלית ההרתעה שבסנקציית חילוט הכספים בסדר גודל גדול, מניעת פגיעה בחקירה או בביצוע גזר הדין והאפקטיביות המידית עד למתנו בסיום ההליך הפלילי.

26. כשם שבשאלת מעצר גופו של אדם מאחורי סורק ובריה גם תקלה או פגם של מעצר לא חוקי לא בהכרח מביא לשחרורו של חשוד אלא יש לשקול מכלול השיקולים כולם ובכללם גם הפגם, ובחלוף זמן עדיין יש לשקול המסוכנות, כך הם פני הדברים גם בשאלת חלופת התפוסים או השבתם. ההשבה ושחרור תפוס אינם אוטומטית כמו ששחרור של עצור אינו אוטומטי למרות הפגם של מעצר לא חוקי או תפיסה לא חוקית בחלוף זמן.

27. במקרה דנן, לא רק שהכספים שנתפסו חשודים כחלק מהעבירה אלא ששחרורם גם בדרך של ערבות בנקאית בשלב זה במיוחד לאחר הודאת המשיב מהווה סיכון ממשי ככל שהחשד לפעילות בתחום ביטחון המדינה או עבריינות קשה ומסוכנת יתחזק. הכספים בסך כמיליון וחצי ₪ שנמצאו ברכבו של המבקש הנוסע נסיעה ארוכה והמסתיר את היותו בעלים של הכסף במשך חודשים, מקימים חשד גדול היום עת התפתחה החקירה, ולאחר שהודה בבעלותו עליהם בבית המשפט.

28. ממאי נפשך, אם העיד שקר בבית המשפט שהכספים שלו כיצד יש ליתן בו אמון ואם העיד שקר בחקירה שהכספים אינם שלו, כיצד ניתן לתת בו אמון, ואם מלהט הוא בין כלל הגרסאות על אחת כמה וכמה.

29. דווקנות הפורמאלית חשובה והיא מחייבת לא אחת בצמצום הפגיעה בחלוף המועדים ללא בקשה מתאימה להמשך התפיסה ואף בהוראות השבה. אך מנגד אין בדרישה להקפדה כדי להתעלם מהאינטרס הציבורי להמשך החקירה המסועפת שכבר הולידה כתב אישום כלפי אחר, מבלי לפגוע בתכליות התפיסה שהתחזקו יותר בעוצמתם, תוך שיקול כלל השיקולים כולם ובכלל זה הסיפא של סעיף 35 המבקש לאפשר למרות חלוף הזמן שיקול דעת

במקרים המתאימים להמשך התפיסה וזה אחד מהם.

30. יחד עם זאת ולמרות כל האמור, לא ניתן שלא להעיר הערות הנוגעות לצורך בהגשת בקשות במועד, הקפדה על השבת תפוסים שאינם נדרשים יותר לחקירה כפי שהחל השיח בין הצדדים רק לאחר הגשת הבקשה, להשבת הנייד הסלולארי ותעודת הזהות. כשם שחלוף זמן שאינו חזות הכול, אך לא בכדי נקבע אף הוא כתקופה סבירה לשיקולים קנייניים והשבת תפוסים, כן משליך הוא על הידוק הפיקוח על התפיסה ככל הידוק פיקוח על חקירה בתנאי מעצר. למועד יש ערך מהותי בדין הפלילי שלא להביא לזילות הקניין הפרטי וכבוד האדם וכן כדי למנוע תקלות חמורות בשל פער הכוחות, לרבות בהותרת סכומים גדולים ביד הרשות ללא פיקוח מה שיהא נתון ללא גבול לשיקול דעת גורם משטרתי.

31. הרשות החוקרת לא הגישה בקשתה בתוך 6 החודשים להמשך השבת התפוסים. התפוסים עצמם חשודים כאסורים בהחזקה או לשימוש לצורכי עבירה בהם ובתפקידם לפני או אחרי התפיסה. הצורך להמשיך לחקור בהיותם תפוסים, גובר על הענשת הציבור בסיכוני העבירות הפליליות המרימות ראשון בעת הזו, פשוטו כמשמעו.

32. בניגוד לפסקי הדין שהובאו על ידי המבקש: תיק החקירה דן לא נסגר, כתב האישום הוגש כלפי אחר, טענת המשיב כי הכספים שלו מקץ חודשים בהם הטעה את משטרת ישראל בגרסתו כי הוא אך בלדר, הכספים עצמם בסדר גודל גדול במיוחד כל אלו מחזקים המסוכנות בשחרורם בוורסיות שונות, והסיכון במיוחד בעת הזו גובר בשל עבירות אמל"ח סמים טרור והלבנות הון. המדינה חייבת הכלים להילחם בפשיעה קשה ואין סכום במזומן בסדר גודל כזה יכול לשוב למבקש או למי מטעמו ללא מיצוייה.

33. כדי האיזון הראוי אל מול פסיקה אין אני רואה מקום לשחרר התפוסים באופן מלאכותי ומייד לאחר מכן להיעתר לבקשה לתופסם בשנית רק לשם ההקפדה על הפרוצדורה, משום שההשבה מסכנת את הציבור ואת האכיפה ואם היא מוגבלת באופן הרמטי כהותרתה בידי הרשות עדיפה קופת המדינה. בשונה מבש"פ עובדיה, הבקשה דן הינה להמשך התפיסה ולא להשמדה. צורכי החקירה ותכליות התפיסה מחייבים המשכה כפי שהיא למעט מה שאפרט כראוי להשבה בנקודת האיזון הנוכחית.

34. החשדות חמורים ומי שהכביד על הימשכות החקירה הוא לא אחר מאשר המבקש עצמו. לו היה התיק נסגר ונפתח מחדש עקב הודאת המבקש בדיון, גם אז היה הצדק לתפיסת הסכום החשוד כאסור ללא הסבר מניח את הדעת.

35. גם האמון במבקש שהעניק גרסה השונה מגרסתו היום, וגרסתו היום מחשידה אותו יותר ותומכת בחשד הראשוני, אמון זה נפגע ואין ליתן אמון בהותרת הכספים בידו בכל ורסיה חלופית לעת הזו.

36. למרות האמור, משלא השגיחה הרשות בחובתה לדאוג דאגת הקניין כחלק מהאינטרס הציבורי ולו בהגשת בקשות מתאימות במועד, נעתר אני לבקשה להשבה באופן חלקי, בהידוק הפיקוח, באיזונים הנדרשים בחלוף זמן ממועד

התפיסה, כפי שיפורט להלן.

סוף דבר, הריני מורה כדלקמן :

- תעודת הזהות שלא ברור מדוע עד כה לא הושבה למבקש, תושב לו לאלתר.
- הנייד הסלולארי שאף הוצע כי יושב למבקש ובחלוף הזמן הרב ובאיזון המתבקש, יושב למבקש לאלתר.
- סכום הערבות נוכח הפגם בהתנהלות הרשות, בסך : 10,000 ₪ על פירותיו יושב למבקש לאלתר. אין באמור כדי לבקש כל בקשה בהתאם להתפתחות החקירה, והתנהלות המבקש ביחס לתכליות הערובה.
- הבקשה לעניין סכום התפיסה בסך : 1,584,340 ₪ על פירותיו נדחית. אולם ככל שלא יוגש כתב אישום עד 1.1.23 או שלא תהיה בפני בית המשפט בקשה מנומקת מטעם מבורר ובראיות ממשיות לצורך בהמשך התפיסה עד למועד זה, יושב הסכום האמור לידי המבקש באמצעות העברה לבא כוחו. למנוע תקלה ככל שלא יעשה כן, על בא כוח המבקש יהא לחדש בקשתו בהודעה.
- יובהר למנוע תקלה, שאם ייסגר תיק החקירה, יושבו ללא דיחוי התפוסים המצויים בידי הרשות החוקרת לידי המבקש באמצעות העברה לבא כוחו.
- ככל שהחקירה תסתעף לרשויות נוספות ומישורים נוספים יש לציין החלטה זו.
- שיח הזכויות והאיזונים גם אם הובילו לתוצאה זו היום, אינם מחייבים תוצאה זהה למחר וכל מקרה יישקל לגופו לכל דבר ועניין.

המזכירות תשלח ההחלטה לצדדים.

זכות ערר לפי חוק.

ניתנה היום, י"ד במרחשוון התשפ"ג, 08 נובמבר 2022, בהעדר הצדדים.

חתימה

עמוד 7